

27-2-1/2024.

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár

2024. évi munkaterve

3530 Miskolc, Görgey Artúr u. 11.

Varga Gábor igazgató

Miskolc, 2024. február 20.

Tartalomjegyzék

1. Rövid összefoglaló.....	4
a) sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)	4
b) az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények.....	4
2. Stratégiai célok végrehajtása.....	4
a) az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által	4
b) a pályázati tevékenység támogatja-e a stratégiai célok teljesülését	5
3. Szervezet.....	5
a) kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 94. §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján).....	5
4. Infrastruktúra.....	6
a) fizikai terek állapotának változása	6
b) infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása	6
c) egyéb infrastruktúra.....	6
5. Gyűjteményi információk	7
a) gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés	7
b) gyűjteményfeltárás	7
c) állományvédelem	7
d) digitalizálás.....	8
6. Szolgáltatások (változások, trendek)	8
a) célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei.....	8
b) helyben elérhető szolgáltatások.....	8
c) távolról elérhető szolgáltatások.....	9
d) közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások.....	9
e) online felületek (honlap, közösségi média).....	10
f) területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)	10
7. Minőségirányítás.....	10
a) használói elégedettségmérés	10
b) önértékelés.....	10

c) települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 66. §. j) pontja alapján).....	10
d) tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések	11
8. Tudományos kutatás és kiadványok	11
9. Partnerségi együttműködések	11
a) kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség	11
10. PR/marketing/kommunikáció eredményei	12
a) a könyvtár megjelenése médiumokban	12
b) lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)	12
11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló	12
a) a vármegyei kötelempéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról	12
b) a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról	13
c) a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2024-ben nyújtandó szolgáltatásokról ..	13
d) az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről	13
e) a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról.....	14
f) a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról	14
12. Könyvtárhasználati tendenciák	14
a) Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világjárvány, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.....	14
b) Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019-2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9. és 12. főpontja alapján. ...	15

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár 2024. évi munkaterve

1. Rövid összefoglaló

a) sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A II. Rákóczi Ferenc Könyvtár célja, hogy a vármegye és Miskolc meghatározó kulturális intézményeként minél magasabb színvonalon biztosítsa a könyvtári szolgáltatásokat. Kiemelt feladata, hogy a pandémia és az energiaválság következtében lecsökkent forgalmi mutatóit – leginkább a beiratkozott olvasók számát – növelje. Tegye ezt oly módon, hogy újonnan megszólított használói a könyvtárakban megtalálják a lehetőséget egy olyan szolgáltatási rendszer igénybevételére, amely megtartó erővel bír.

A statisztikai adatok alapján az enyhén növekvő olvasói létszám mellett arányaiban magasabb könyvtárhasználatot és kölcsönzési számot lehet tervezni 2024-re.

b) az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

A könyvtárak megtartó ereje a szolgáltatások széles kínálata mellett az épületek külső és belső állapotától, valamint a szakképzett, elkötelezett és megfizetett munkaerő alkalmazásától is függ.

Az intézményi terek korszerűsítése pályázati prioritásként jelenik meg a fenntartó felé beterjesztett beruházási tervek formájában. Ezekből 2024-ben egy fiókkönyvtár energetikai korszerűsítésének befejezése és egy további könyvtárárpület felújításának megkezdése valósul meg.

A garantált bérminimum és az intézményi átlagfizetés közötti kismértékű különbség évről-évre bérfeszültséget okoz, melyet 2024-ben a fenntartó által jóváhagyott 10%-os bérfeljesztéssel csak időszakosan lehet orvosolni.

A szakképzett munkaerő egyre nagyobb mértékű hiánya és a fluktuáció, az intézmény humán erőforrás politikájának átdolgozását, ösztönzési program bevezetését igényli 2024-ben.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a) az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

A könyvtár hatályos stratégiai terve alapján kiemelt szerepet kap a távolról elérhető szolgáltatások folyamatos fejlesztése (digitalizált tartalmak közzététele egy megújult

felületen, az előfizetett adatbázisok távhasználatának további biztosítása), az önkiszolgáló kölcsönzés kiterjesztése a Központi könyvtár olvasói tereiben található gyűjtemények teljes körű RFID-kódolásával.

Kiemelt feladat a könyvtár edukációs szerepének erősítése, az esélyegyenlőségi szempontok markánsabb megjelenése a könyvtárhasználókra is reflektáló új esélyegyenlőségi terv megvalósításával és a társadalmi felelősségvállalás megjelenése az intézmény működésében.

b) a pályázati tevékenység támogatja-e a stratégiai célok teljesülését

2024-ben befejeződik egy fiókkönyvtár energetikai korszerűsítése. A további beruházások 2024 második felében kezdődhetnek el.

A könyvtár folyamatosan pályázik az NKA felhívásaira, 2024-ben három, már elnyert pályázat (olvasótáborok, szakmai nap) valósul meg. Ezek a könyvtárhasználat népszerűsítéséhez és olvasóvá neveléshez, illetve a könyvtár képzési szerepének növeléséhez kapcsolódó stratégia mentén szerveződnek.

3. Szervezet

a) kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 94. §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

2023-ban elkészült az intézmény 5 éves képzési terve a 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján, mely a 2023-2027-es időszakra szól. Az akkreditált képzések tekintetében elsősorban a Könyvtári Intézet által szervezett szakmai tanfolyamok szerepelnek a tervek között. Várhatóan befejeződik 1 fő felsőfokú (MA) könyvtáros képzése. 2 fő végez a 2023-ban kezdődött, a könyvtár által szervezett akkreditált segédkönyvtáros szakmai képzésen. 1 fő felsőfokú (BA) könyvtáros képzésben folytat tanulmányokat. A felsőfokú képzésben résztvevők államilag finanszírozott képzésben vesznek részt, a segédkönyvtáros képzésben résztvevő 2 fő képzését pedig a könyvtár támogatja.

A munkatársak rendszeresen részt vesznek a különböző partnerek tréningjein, képzésein. Ez idén is a tervek közt szerepel.

A könyvtár által szervezett belső képzések a felmerülő igények alapján kerülnek megvalósításra.

A várható tanúsítványok száma 8 db.

A könyvtár szervezetének legfontosabb alkotóelemei az egyének és az általuk alkotott munkaközösség. Az intézmény kiemelt feladata a munkavállalók kompetenciáinak felmérése és fejlesztése, együttműködésük erősítése, és az alulról jövő kezdeményezések támogatása. Ennek érdekében új humánerőforrás stratégia, valamint az anyagi és erkölcsi elismerés rendjének kidolgozása valósul meg 2024-ben.

4. Infrastruktúra

a) fizikai terek állapotának változása

A könyvtár az elmúlt években kialakult kedvezőtlen gazdasági környezet hatása miatt, egyre nehezebben tudja megvalósítani beruházási igényeit, melyet a mai kor elvárásainak figyelembevételével tervez. Az intézmény a korábban elmaradt beruházások megvalósítását tűzte ki célul 2024-ben: a Központi könyvtár vasbetonszerkezet állagromlásának megállítása, a Szabó Lőrinc Idegennyelvi Könyvtár gázkazánjainak cseréje és informatikai hálózatának felújítása, kis fogyasztású LED fényforrások cseréjének folytatása az elavult fényforrások helyett, a Tompa Mihály Könyvtár épületének külső és belső felújítása, valamint a József Attila Könyvtár vizesblokk helységeinek és távhőközpontjának korszerűsítése.

b) infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

2024-ben továbbra is kiemelt cél az infokommunikációs eszközfejlesztés folytatása. A tárgyévi fejlesztések között szerepel: 13 db asztali számítógép, 9 db laptop, 15 db nyomtató, 1 db projektor, 1 db fényképezőgép, 4 db vonalkód olvasó, 1 db CD-rádió, 12 db monitor, valamint a HPE Proliant DL560 Gen9 szerver tárhelybővítése. 3 fiókkönyvtárban a POS-terminál bankkártyás fizetés bevezetésére is sor kerül 2024-ben.

c) egyéb infrastruktúra

2024-ben folytatódik a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer állami támogatásának terhére a kistelepülési könyvtárak felújítása. Az idei évben 3 teljes és 6 részleges felújítást tervez az intézmény.

5. Gyűjteményi információk

a) gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A Gyűjteményszervezési osztály alapfeladata 2024-ben is a gyűjteményszervezéssel, állománygyarapítással és apasztással, állomány-nyilvántartások vezetésével, dokumentumok feltárásával, könyvtári használatra alkalmassá tételével kapcsolatos teendők ellátása.

Az elektronikus adatbázis építése, folyamatos gondozása az állomány-nyilvántartást követően az osztályra kerülő dokumentumok feldolgozásával a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a katalogizálási házi szabályzat, és a Magyar Országos Közös Katalógus előírásainak figyelembevételével valósul meg. A könyv dokumentumtípust illetően a beszerzésre fordítandó összeg nagysága miatt az uniós értékhatárt meghaladó közbeszerzési eljárás kiírására kerül sor, külön figyelmet fordítva az idegen nyelvi gyűjtemény bővítésére is.

Kiemelt feladat a beszerzési politika egyeztetése, a különböző beszerzési keretek (ODR, saját, területi, pályázati) határidőn belüli felhasználásának ütemezése, a pénzügyi tervezés koordinálása.

b) gyűjteményfeltárás

Az egyes dokumentumokról a katalogizáló modul segítségével szabványos bibliográfiai rekordok készülnek, az adatbázis hibáinak javítása, gondozása, a bibliográfiai és az authority rekordokat illetően is prioritást élvez. Folyamatos feladat a KSZR települési állományok retrospektív feltárása, a hiányos vagy hiányzó bibliográfiai leírások kezelése a Területellátási osztály munkatársainak segítségével. A nyelvi, nyelvészeti témájú dokumentumok leírásainak ismételt egységesítése szintén kiemelt feladat 2024-ben.

c) állományvédelem

2024-ben tovább folytatódik a könyvek RFID kóddal történő ellátása. A Régi Könyvek Tárában elhelyezett muzeális dokumentumokba, a Helyismereti gyűjtemény, a Gyermekkönyvtár, a Központi könyvtár szépirodalmi, 700-as és 800-as szakjelzetű teljes könyvállományába, illetve a Zenemű- és médiatár nyomtatott dokumentumaiba minden esetben RFID címke kerül. Folytatódik a Központi könyvtár II. emeleti szakkönyveinek RFID kóddal történő felszerelése.

Kötészeti tevékenység keretében folyamatos az elhasználódott dokumentumok javítása, kötése. A védett dokumentumok restaurálására, tisztítására pályázati támogatás esetén nyílik lehetőség.

d) digitalizálás

A digitalizálási tevékenység a 2023-ban elkészült digitalizálási stratégiának megfelelően folyik. A digitalizálásra alkalmas munkaterület kiépítése után betöltésre kerül egy teljes állású digitalizáló munkakör. Tovább folytatódik a gyűjtemény képanyagának digitalizálása, elsősorban fotókkal és diákkal. Ezek feldolgozása és a katalógusban történő megjelenítése folyamatos. A digitalizált folyóiratok esetében a hiányok feltárása és pótlása a legfontosabb feladat.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a) célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

Az intézmény fő célkitűzése a könyvtárhasználat és az olvasás népszerűsítése minél szélesebb körben. Ennek érdekében a gyermekek számára a különböző korosztályok érdeklődését és igényeit kielégítő rendszeres klubfoglalkozások (robotika szakkör, kézműves foglalkozások, mese klubok, babusgató, mesetarisznya) tovább folytatódnak.

Az általános iskolás korosztály számára meghirdetésre kerülnek a nagy sikernek örvendő olvasásnépszerűsítést szolgáló rajz- és irodalmi pályázatok, NKA pályázati támogatással két élménytábor is megvalósulhat 2024 nyarán. A családok számára továbbra is elérhetőek lesznek a könyves ünnepekhez (Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok) kapcsolódó programok.

A középiskolás osztályoknak könyvtárismertető óra keretén belül könyvtárhasználati ismeretek, valamint az információkeresés különböző formái (számítógépes katalógus, adatbázisok használata) kerülnek bemutatásra.

A Zenemű- és médiatár szoros kapcsolatot ápol a Miskolci Egressy Béni – Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával, a kottaállomány gyarapítása a pedagógusok és az ott tanuló diákok javaslatai alapján történik.

2024-ben a Könyvtár csatlakozik a Netrevalók programhoz, melynek keretében digitális írástudást fejlesztő tanfolyamokon vehetnek részt a szépkorúak a fiatalabb korosztály segítségével.

b) helyben elérhető szolgáltatások

A könyvtárhasználók számára a napi információ- és dokumentumszolgáltatás korszerű eszközök – elektronikus katalógus, online adatbázisok, internetes források – segítségével történik valamennyi könyvtárban.

A Görgey utcai épületben továbbra is elérhető a Laptapir szolgáltatás, mely lehetővé teszi az online magazinok olvasását.

Az önkiszolgáló kölcsönzés kiszélesítése érdekében folytatódik az állomány RFID kóddal való ellátása.

A regisztrált látogatók saját eszközökön, a beiratkozott olvasók a könyvtár arra kijelölt számítógépein is ingyenesen használhatják az intézmény internet hálózatát, melynek minőségi javítása az idei év feladata.

2024-ben 11 előfizetéses adatbázishoz férhetnek hozzá a látogatók 5 könyvtárban.

c) távolról elérhető szolgáltatások

Az online elérhető kényelmi szolgáltatások köre folyamatosan bővül, további 3 tagkönyvtárban válik elérhetővé a bankkártyás fizetés.

A könyvtár által előfizetett adatbázisok közül tíz, eduID segítségével távolról is elérhető. A vármegyei helyismereti dokumentumok begyűjtését és közzétételét a Helyismereti gyűjtemény és a Területellátási osztály munkatársai együtt végzik.

d) közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A könyvtár 2024-ben is számos jeles évfordulóhoz kapcsolódik ismeretterjesztő előadásokkal, író-olvasó találkozók, kiállításokkal, játékokkal, kreatív és klubfoglalkozásokkal.

Az Ünnepi Könyvhetet június 13-15. között rendezi meg. A Könyvtéren zenés produkciók, irodalmi terasz, gyermekprogramok, a könyvtárak épületében pedig könyvbemutatók, író-olvasó találkozók várják a közönséget.

2024 májusában immár nyolcadik alkalommal kerül megrendezésre a Könyvtári Majális, Miskolc Város Napja városi rendezvényeihez kapcsolódva.

Mint minden évben, a könyvtár 2024-ben is aktívan részt vesz az Országos Könyvtári Napok és az Internet Fiesta programsorozatában.

Folytatódik a Zenemű- és médiatár népszerű programja a Bócz Sándor Operabarátok Klubja, valamint a nagy érdeklődésre számot tartó akciók, mint a használt könyvek vására is.

Az Állatvédelmi Oktatás Alapítvány által indított, Állatbarát Könyvtár Program kezdeményezéséhez minden tagkönyvtár csatlakozott.

A könyvtárak névadóihoz kapcsolódó családi napok idén is változatos programokkal kerülnek megvalósításra (Tompá-nap, Móra-nap, Petőfi-nap, Kaffka-nap).

Az idegen nyelv iránt érdeklődőket a Nyelvek európai napján színes programkínálat várja.

e) online felületek (honlap, közösségi média)

Jól működő online platformok a honlap, a könyvtári hírlevél és a közösségi oldalak. A cél a megtekintések magas számának fenntartása, lehetőség szerint növelése minden korosztály számára vonzó tartalommal. A szolgáltatások, programok népszerűsítése, könyvajánlók készítése a közösségi oldalak még aktívabb bevonásával valósul meg.

f) területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

7. Minőségirányítás

A könyvtár alapvető feladatának tekinti, hogy a Minőségirányítási Tanács munkájára alapozva minőségirányítási rendszerét folyamatosan működtesse, a könyvtárhasználókért folytatott „versenyben” szolgáltatásaival minél eredményesebb legyen.

A MIT 2024. évi munkáját az éves cselekvési terv alapján végzi új struktúrában, a 2023. év végén megalapított 8 munkacsoport közreműködésével.

a) használói elégedettségmérés

Az intézmény számára kiemelten fontos a partnerek elégedettsége. 2024-ben a KSZR ellátás terén, illetve az önkiszolgáló kölcsönzéssel és a távfizetéssel kapcsolatban tervez használói méréseket.

A könyvtárban folyó segédkönyvtáros képzés résztvevői körében elégedettségmérést végez a tanfolyam befejezését követően, 2024-ben is.

b) önértékelés

2024 második felében intézményi önértékelés valósul meg a KMÉR szempontrendszer alapján.

c) települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 66. §. j) pontja alapján)

Szakmai konzultáció révén erősíteni kell a vármegye nyilvános könyvtárainak a minőségmenedzsment iránti elkötelezettségét. Ennek érdekében a könyvtár igény szerint,

illetve proaktív módon is lehetőséget teremt a minőségirányítási rendszer bevezetésének és működtetésének megismerésére, bátorítja az ezen elvek mentén működő intézményeket jó gyakorlataik megosztására.

d) tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

2024-ben megvalósul a nyilvános könyvtárak minőségirányítási munkáját bemutató online felület létrehozása és folyamatos frissítése a vármegyei könyvtárportálon keresztül.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

2024-ben a már korábban is működő Tudományos munkacsoport újjáalakul. Koordinálásával továbbra is a tervek között szerepel a korábbi kiadványok megjelentetése, új lehetőségek feltérképezése. Az Ünnepi Könyvhét alkalmából idén is megjelenik nyomtatásban a Könyvheti Újság. A Könyvtári Mappa kiadvány megújulás előtt áll, 2024-ben új rovatokkal és megújult tartalommal jelentkezik nyomtatott és online formában is.

9. Partnerségi együttműködések

a) kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

A meglévő együttműködések fenntartása és az újak keresése az intézmény stratégiai fontosságú feladata. Miskolc város kulturális intézményeivel való együttműködései a közös programokon (pl. VárosJárás, Miskolc város napja stb.) túl fejlesztési együttműködésben is meg kell, hogy jelenjenek (pl. közös digitalizálási projekt a Herman Ottó Múzeummal).

A nevelési-oktatási intézményrendszerrel való együttműködés a potenciális olvasók megszólítása érdekében is kiemelt szereppel bír.

A társadalmi felelősségvállalás érdekében 2024-ben a város szociális intézményeivel való együttműködés kereteit kell kidolgozni a könyvtári ellátás szélesebb körű kiterjesztése érdekében.

A könyvtár 2024-ben csatlakozik az Európai Bizottság „100 Klímasemleges és Intelligens Város Missziója” című programjához a városi klímaszerződés (°CoolMiskolc) aláírásával.

A könyvtár önkéntes programját további tagintézményekben is népszerűsíteni szükséges.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a) a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtár programjai a fenntartó önkormányzattal és a város kulturális intézményeivel összehangoltan valósulnak meg, melyek a jelentős városi kulturális platformokon, önkormányzati honlapokon, applikációkban (miskolc.hu, MIKI Miskolc) is megjelennek.

Cél, hogy minél többen, és több felületen ismerjék meg a könyvtárban zajló munkát és programokat, ezért a helyi, vármegyei és országos rádiókkal, televíziókkal, hírportálokkal meglévő kapcsolatok mellett folyamatos feladat az új megjelenési felületek feltérképezése is.

b) lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

A könyvtár számára fontos a folyamatos kapcsolattartás mind az olvasókkal, mind a partnerekkel. A rendszeresen végzett használói és partneri elégedettség és igényfelmérések eredményei beépülnek a szolgáltatásokba, munkafolyamatokba.

A látogatók valamennyi könyvtárban összehangolt szolgáltatásokkal, számos kommunikációs eszközön és felületen, beleérve a nyomtatott és online felületeket is egységes arculattal találkoznak. Az intézmény pozitív megítélése érdekében a honlap megújítása, ezzel párhuzamosan új arculati kézikönyv elkészítése is szerepel a 2024-es tervek között.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló

a) a vármegyei kötelezpéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

A 717/2020. (XII. 30.) Korm. rendelet a kiadványok kötelezpéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és használatáról szóló jogszabály alapján a könyvtár jogosult a B.-A.-Z. vármegyei székhelyű nyomdák által előállított kiadványok kötelezpéldányaira. A kötelezpéldány-szolgáltatás a Helyismereti gyűjtemény, a Gyűjteményszervezési osztály és a Területellátási osztály együttműködésével valósul meg.

b) a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

Kiemelt feladat a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez tartozó szolgáltatóhelyek és a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő intézmények szakmai támogatása. A különböző könyvtártípusok dolgozói számára 2024 májusában „Könyvtárosképzés a 21. században” címmel szerveződő konferencia átfogó képet nyújt a szakmához kapcsolódó képzésekről, a legfrissebb könyvtári trendekről. Az Internet Fiesta és az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatához idén is több könyvtár és szolgáltatóhely kapcsolódik különböző rendezvényekkel, valamint megrendezésre kerül az évtizedes múltra visszatekintő vármegyei könyvtáros találkozó is. A vármegyei könyvtári információáramlás fontos eszköze a folyamatosan frissülő www.bazkonyvar.hu portál, mely a tervek szerint 2024-ben a könyvtár honlapjával együtt megújulhat nemcsak tartalmilag, hanem külső jegyeiben is. Folytatódik a szakmai kapcsolattartást elősegítő periodika, a Könyvtári Mappa kiadása.

c) a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2024-ben nyújtandó szolgáltatásokról

Az intézmény kiemelt feladata a vármegye kistéleplési könyvtári ellátásának megszervezése és az ellátás folyamatosságának biztosítása a lehető leghatékonyabb és leggazdaságosabb módon. Ez 2024-ben 332 települést jelent. Egységes, költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatásra törekedve folytatódik a gyűjteményfejlesztési tevékenység. A könyvek, folyóiratok és egyéb dokumentumok a sikeres közbeszerzési eljárás lebonyolítását követően kerülnek a szolgáltatóhelyekre. Nagy hangsúlyt kap az egyedi igények teljesítése, az ODR, a könyvtárközi kölcsönzés igénybevételével. Az információhoz és a kultúrához való hozzáférés biztosítása, maradandó irodalmi, zenei élményt nyújtó előadások, kulturális programok szervezése idén is a könyvtár kiemelt feladata.

d) az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

A könyvtár által szervezett segédkönyvtáros tanfolyam 2023 szeptemberében kezdődött el 23 résztvevővel. 2024 júniusában a tanfolyam befejezését követően az intézmény ad helyet a megújult szakmai vizsgának, együttműködve az illetékes vizsgaközponttal. 2024 őszén újabb jelentkezőkkel folytatódik a képzés. Újra megszervezésre kerül a kihelyezett alapfokú könyvtári ismereteket oktató tanfolyam a sárospataki, az ózdi és a kazincbarcikai térségben. Cél, hogy a szolgáltatóhelyeken dolgozó, szakképzettséggel nem rendelkező munkatársak is megszerezzék az alapvető, munkavégzésük során nélkülözhetetlen ismereteket.

e) a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

A szolgáltatóhelyek működési körülményeinek javítása tovább folytatódik 2024-ben is. A Nemzeti Kulturális Alap által biztosított pályázati támogatásból vagy KSZR forrás felhasználásával Domaháza, Nagyhuta és Vilyvitány könyvtára újulhat meg. A bútorzat részleges cseréjére kerül sor Fulókércsen, Hercegkúton, Léhen, Mályinkán, Múcsonyban és Sályban. Az informatikai eszközpark fejlesztése 7 db asztali számítógép, 6 darab notebook, 14 db nyomtató, valamint több szolgáltatóhelyre a műsorok hangosításához szükséges berendezés és fényképezőgép vásárlásával valósul meg.

f) a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

A digitalizálási tevékenység a 2023-ban elkészült digitalizálási stratégiának megfelelően folytatódik a gyűjtemény képanyagának – elsősorban diák és fényképek – digitalizálásával. Ezek feldolgozása és katalógusban történő megjelenítése folyamatos. A webarchiválási tevékenység szerepének hangsúlyozása a vármegye könyvtárainak együttműködésével valósul meg, közvetítő szerepet vállalva a vármegye települései és a nemzeti könyvtár között.

12. Könyvtárhasználati tendenciák

a) Az elmúlt éveket jelentősen meghatározó világjárvány, illetve az ún. „energiaválság” miatt kialakított szervezeti változások, új és megváltozott szolgáltatások bemutatása és fenntarthatósága.

A könyvtár elmúlt években bevezetett szolgáltatásai egyrészt a távhasználat bővülését eredményezték (digitalizált tartalmak közzétételének felgyorsítása, otthonról elérhető adatbázisok eduID segítségével, online beiratkozás, távfizetés), másrészt kényelmi és időbeli szempontokat érvényesítettek (bankkártyás fizetés, csomagok összeállítása online előjegyzést követően). Ezeknek a szolgáltatásoknak a fenntartása – az adatbázisok előfizetésén kívül – nem jelentenek számottevő költséget.

A könyvtár célja, hogy stratégiai tervével összhangban a használók szempontjai és igényei mellett proaktív módon is újabb szolgáltatásokat vezessen be, illetve a meglévőket még szélesebb körben tegye elérhetővé. Ilyen törekvés mentén módosult az intézmény könyvtárhasználati szabályzata is (pl. térítésmentes DVD-kölcsönzés a klubtagsági díj eltörlésével, az oktatócsomagok kölcsönzésének ingyenessége).

b) Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019-2023 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9. és 12. főpontja alapján.

A könyvtárhasználati adatok alapján megállapítható, hogy egy-egy beiratkozott könyvtárhasználóra arányaiban több személyes használat és dokumentumkölcsonzés jut, mint az előző években.

Az intézmény kiemelt célja, hogy a könyvtári szolgáltatásokat minél többen vegyék igénybe – és ez ne csak egyszeri vagy alkalmankénti használatot jelentsen –, az intézmény megtartó ereje a beiratkozott olvasók számának folyamatos növekedésében is megjelenjen.

Miskolc, 2024. február 20.

Varga Gábor
igazgató